Statsforvalteren i Oslo og Viken

Sted:
Oslo

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):
2023/7474

Dato:
17. juni 2024

Deres ref.:
Elin Brygmann

KONGSBERG AUTOMOTIVE AS AVD HVITTINGFOSS
Postboks 62
3602 Kongsberg

Saksbehandler:
Kjersti Aastorp Hirth

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Kongsberg Automotive avd. Hvittingfoss
Kontrollnummer: 2024.035.I.SFOV

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Elin Brygmann

Andre deltagere fra virksomheten:
Kåre Sande (Plant Manager)
Håvard Buan
Susana Silva

Fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Kjersti Aastorp Hirth

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Oslo og Viken:
Javier Martínez Alarcón

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Kongsberg Automotive avd. Hvittingfoss (heretter Kongsberg Automotive) den 4. juni 2024. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Oslo og Viken avdekket 3 avvik og ga 2 anmerkninger under inspeksjonen.

Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1, fordi det er gjentakende avvik fra sist inspeksjon.

Avvik:
1. Kongsberg Automotive sin internkontroll er mangelfull når det gjelder tanklagring.
2. Kongsberg Automotive sin risikovurdering er mangelfull for ytre miljø.
3. Kongsberg Automotive håndterer ikke avfall som består av vannbaserte oljeemulsjoner etter regelverket.

Anmerkninger:
1. Virksomhetens rutiner for avviksregistrering og ytre miljø kan forbedres.
2. Virksomhetens lagring og merking av farlig avfall kan forbedres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

17. juni 2024	Kjersti Aastorp Hirth	Kari Skogen
dato	kontrollør	seksjonssjef

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Kopi av rapporten sendes til:

- Kongsberg kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: KONGSBERG AUTOMOTIVE AS AVD HVITTINGFOSS	
Organisasjonsnr.: 973070150	**Eies av:** 979473672
Bransjenr. (NACE-kode): 29.320 - Produksjon av andre deler og annet utstyr til motorvogner	

Kontrollert enhet

Navn: Kongsberg Automotive avd. Hvittingfoss	**Anleggsnr.:** 3303.0012.01
Kommune: Kongsberg	**Fylke:** Buskerud
Anleggsaktivitet: Kjemisk/elektrolytisk overflatebehandling	
Tillatelse gitt: 1. desember 1992	**Sist endret:** 7. september 2009

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Statsforvalterens risikobaserte industritilsyn for i år og oppfølging av tilsynet utført i februar 2023.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Prosess og renseutstyr
- Utslipp til vann
- Avfall
- Tanklagring

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Kongsberg Automotive plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Kongsberg Automotive innen **1. oktober 2024** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ser alvorlig på avvik nr. 1 som ble avdekket i denne inspeksjonen, fordi det er et gjentagende avvik fra sist tilsyn. Vi har derfor knyttet tvangsmulkt til dette avviket dersom dokumentasjonen ikke sendes innen fristen.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp ved ny kontroll.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfovpost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Oslo og Viken v/Kjersti Aastorp Hirth.

4. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Statsforvalteren varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt *(jf. forurensningsloven § 73)* dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at avvik 1 er rettet innen **1. oktober 2024.** Tvangsmulkten vil påløpe dersom vi ikke har mottatt en bekreftelse på at avviket er rettet innen 2 uker etter at vedtaket om tvangsmulkt ble fattet.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 100 000,-.

Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Statsforvalteren i Oslo og Viken innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 4. juni 2024. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Kongsberg Automotive avd. Hvittingfoss bli ilagt et gebyr på kr 31 200,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Oslo og Viken. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Oslo og Viken (jf. offentleglova) og www.norskeutslipp.no

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Kongsberg Automotive sin internkontroll er mangelfull når det gjelder tanklagring.

Dette er avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 6 «Samordning»
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 18: Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall (tankforskriften) §§ 18-6 «Forebyggende tiltak» og 18-7 «Beredskap»

Beskrivelse av krav

Når flere virksomheter utøver arbeid på samme arbeidsplass, skal de, når det er nødvending, ha skriftlig avtale om hvem av dem som skal ha ansvar for å samordne internkontrollen for deres felles aktiviteter eller områder.

Tanker som ikke er nedgravet og inneholder farlige kjemikalier er regulert i forurensningsforskriften kapittel 18 om tanklagring (tankforskriften). Kapitlet gjelder for tanker med petroleumsprodukter på mer enn 10 m³ og for andre kjemikalier og farlig avfall på mer enn 2 m³.

Den ansvarlige for lagringen skal til enhver tid kunne dokumentere at kravene i tankforskriften er oppfylt. Uavhengig av hvilke tiltak som følger av miljørisikovurderingen, skal den ansvarlige for tanklagringen iverksette en rekke tiltak. Blant annet etablere overvåking og vedlikeholdsrutiner, og ha en oppdatert oversikt over tanker og deres innhold. Oversikten skal være lett tilgjengelig, også i en beredskaps situasjon. Videre skal den ansvarlige for lagringen, på bakgrunn av miljørisikovurderingen og de forebyggende tiltakene, utarbeide en analyse av beredskapsbehovet og etablere og vedlikeholde en nødvendig beredskap mot akutt forurensning.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Kongsberg Automotive har en rekke tanker i forskjellig størrelser og med ulikt innhold på sitt anlegg, og som er omfattet av tankforskriften.

Utendørs på anlegget står en dieseltank på 30 m³ med overbygg og oppsamlingsarrangement, og som benyttes til oljefyringsanlegget. Bedriften Eloksal AS har også aktiviteter inne på anlegget til Kongsberg Automotive og har flere tanker med ulikt innhold av kjemikalier.

Vi påpeker følgende mangler når det gjelder tanklagring:

- Virksomheten kunne under tilsynet ikke legge fram en avtale/dokument for Eloksal AS, som avklarte hvem av dem som skal ha ansvar for å samordne internkontrollen for tanker som er omfattet av tankforskriften.
- Virksomheten kan ikke vise til en oversikt over tankene på anlegget (størrelse, innhold) og hvem som er omfattet av tankforskriften.
- Dieseltank utendørs med tilhørende rørsystem, barrierer og oppsamlingsarrangement/ basseng er ikke underlagt et dokumentert forebyggende vedlikeholdssystem.
- Virksomheten kan ikke dokumentere at de har etablert rutiner og overvåkingssystemer som omfatter aktiviteter som påfylling til/fra diseseltank og overfylling, og perioder uten slike aktiviteter.
- Virksomhetens dokumenterte beredskap er mangelfull for tank(er) som er omfattet av tankforskriften og har ikke utført årlige beredskapsøvelse tilknyttet virksomhetens tanker.

Statsforvalteren ser alvorlig på dette avviket da dette er et gjentakende avvik fra sist tilsyn i 2023.

Avvik 2

Kongsberg Automotive sin risikovurdering er mangelfull for ytre miljø.

Dette er avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6 «Risiko»
- Forurensningsforskriften (tankforskriften) § 18-4 «Miljørisiko»

Beskrivelse av krav

Virksomheten skal vurdere om aktivitetene ved virksomheten kan medføre fare for forurensning av det ytre miljø. Det innebærer at virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. Risikovurderingen skal være dokumentert, og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning. Ved endringer i driften skal risikovurderingen oppdateres.

Miljørisikoanalysen skal omfatte alle forhold ved tanklagringen i virksomheten, så som tanker, tilknyttet utstyr, installasjoner, aktiviteter/operasjoner og eventuelle eksterne påvirkninger, som kan medføre fare for forurensning til vann, grunn og luft. Miljørisikoanalysen skal også omfatte en vurdering av sårbarheten til miljøet som kan bli berørt av forurensning fra tanklagringen.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Kongsberg Automotive benytter systemet i Avonova for å dokumentere risikovurderinger i sin virksomhet. I fremlagt risikovurdering var mange av de ulike aktiviteter som ble påpekt fra forrige tilsyn registrert, uten at vi gikk detaljert gjennom disse.

Etter en gjennomgang av risikovurderingen for virksomhetens ultrafiltreringsanlegg og dieseltank som er omfattet av tankforskriften påpeker vi følgende:

- Virksomheten mangler en kartlegging av utslippet til Aasbekken fra ultrafiltreringsanlegget.
- Virksomhetens risikovurdering av lagringstanker på anlegget er mangelfull ut fra krav satt i tankforskriften.
- Virksomheten mangler en synliggjøring av Eloksal AS sine aktiviteter på anlegget og mulig effekt på ytre miljø.

Avvik 3

Kongsberg Automotive håndterer ikke avfall som består av vannbaserte oljeemulsjoner etter regelverket.

Dette er avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Utslippstillatelse for Kongsberg Automotive AS avd. Hvittingfoss (tillatelsen) punkt 1.1 «Utslippsbegrensninger», punkt 1.2 «Bedriftsinterne tiltak, rensing, m.v.» og punkt 4 «Avfall».
- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 27 «definisjon av avfall» og § 32 «Håndtering av næringsavfall»

Beskrivelse av krav

Oljeholdig prosessavløpsvann skal renses i ultrafiltreringsanlegget og i tillatelsen er det satt utslippskrav før utslipp til bekk.

Med avfall menes løsøregjenstander eller stoffer som noen har kassert, har til hensikt å kassere eller forpliktet til å kassere. Som avfall regnes ikke avløpsvann og avgasser. Produksjonsavfall er næringsavfall. Den som produserer næringsavfall skal sørge for at avfallet blir brakt til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning, slik at det enten opphører å være avfall eller på annen måte kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Kongsberg Automotive har et ultrafiltreringsanlegg som skal rense oljeholdig prosessavløpsvann utfra krav spesifisert i tillatelsen. Ultrafiltreringsanlegget er ikke tilknyttet en prosess, men er et frittstående renseanlegg hvor bedriften renser oljeemulsjoner som har vært brukt under skjæring/kutting av aluminium.

Bedriften bruker et produkt (skjæreolje), Blasocut BC 35 kombi SW, når de kutter aluminium. Ifølge databladet er produktet en blanding av mineralolje, emulgatorer og inhibitorer hvor en av komponentene i produktet er klassifisert som miljøskadelig. Brukt oljeemulsjon samles opp i tank og fra oppsamlingskar, og renses i ultrafiltreringsanlegget hvor slam med olje separeres fra og leveres som farlig avfall, mens vannfraksjon slippes ut i Aasbekken.

Vi påpeker følgende:

- Oppsamlet oljeemulsjon er produksjonsavfall og skal behandles etter avfallsforskriften og ikke tilføres/behandles i ultrafiltreringsanlegget.

- Kongsberg Automotive har ingen tillatelse til behandling av avfall.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens rutiner for avviksregistrering og ytre miljø kan forbedres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:
Kongsberg Automotive startet opp med prøvetaking og målinger på utslippet fra waste water pulveranlegget til kommunalt avløpsnett, etter tilsynet vårt i 2023. Målinger utføres utfra krav i forurensningsforskriften kapittel 28: «Forurensningsforskriften fra anlegg for kjemisk/elektrolytisk overflatebehandling», og måleplan for 2024 var satt opp utfra virksomhetens planlagte produksjon. Noen av måleresultatene for prosessavløpsvannet for 2023 viste avvik fra krav for nikkel, noe som er fulgt opp ved at virksomheten ser på renseprosessen for anlegget.

Registrering/dokumentasjon på avvik som kan ha effekt på ytre miljø kan forbedres, ved at avvik av krav satt forurensningsforskriften inngår i bedriftens avvikssystem.

Anmerkning 2

Virksomhetens lagring og merking av farlig avfall kan forbedres.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering:
Kongsberg Automotive har en del farlig avfall som oppstår i forbindelse med daglig drift og leverer farlig avfall årlig.

Ved befaringen ute på anlegget var fat og IBC'er lagret utendørs, og de fleste var tilknyttet oppsamlingskar som fysiske barrierer som skal hindre søl og utslipp. Alt var lagret utendørs uten tak/klimavern slik at det var en del regnvann i oppsamlingskarene.

Merkingene av farlig avfall kan også forbedres, da merkingen besto av skilter på paller for de ulike avfallsfraksjonene.

Lagring av farlig avfall utendørs. Foto: Statsforvalteren i Oslo og Viken.

9. Andre forhold

Tillatelsen etter forurensningsloven for Kongsberg Automotive er mer enn ti år gammel, og dagens drift er delvis annerledes enn når tillatelsen ble gitt. Statsforvalteren vil vurdere oppfølging av disse forholdene i egen sak. Vi presiserer at forurensning som ikke er uttrykkelig tillat i tillatelse eller forskrift er forbudt jf. forurensningsloven § 7.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

Fremlagt dokumentasjon fra Kongsberg Automotive som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- WWTS system i TEAMS
- System Digital AVONOVA (avvikssystemet og risikovurdering)
- Akkreditert analyserapport fra november 2023, fra TEST 052
- Måleplan for 2024 (avmerket i kalender)

11. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Miljøkrav for virksomheter som driver med kjemisk/elektrolytisk overflatebehandling (M 1349)
- Grunnforurensning – bransjer og stoffer (M-813)